

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE
Leto V - Cena 15 lir - 10 jugolir - 2.50 din
TRST petek 18. marca 1949
Postnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale
stev. 65 (1155)

Kdo more predstavljati KP Tržaškega ozemlja in ostale množične organizacije

Vidalijska frakcijska skupina ne more iz zagate. Iz te zagate, v kateri se sama moti, skuša na vse mogoče in nemogoče načine preprečiti izhod vsem posrtnim in iskrenim demokratom, ki se iz dneva v dan vedno bolj prepričujejo, da za krizo, ki vlada v tržaškem demokratičnem gibanju, nosi pravo omo odgovornost. Vsi tisti, ki morajo prenegotovati gnus in odpor, ki ga v njih vzbuja prisarjenje njihovega glasila, in ki so do danes vzdržali pri čitaju istega, so si o tem popolnoma na jasem. Sprito tega noremo z gotovostjo reči, da poslano delovno ljudstvo ne bo več dolgo trpele tega izdajstva nad demokratičnimi interesi delovnega ljudstva in bo pomelo z ljudmi, ki grede tako daleč, da v osebnem stiku celo pripravijo posameznim delavcem, naj se vpišejo v Delarsko zbornico, ker so Enotni sindikati brez moči in jih ne morejo zaščititi. Tako to tudi pomelo s pisani, ki jim mešajo zardno pamet z lažni in klevetanjem, pozabljajo pa na osnove dolžnosti delavskega glasila.

Dosledna borba za spoštovanje mirovne pogodbe

Takole je dejal De Gasperi prednočinim v rimskem parlamentu v svojem govoru ob razpravi o vstopu Italije v atlantski pakt:

«Ali je kdo, ki bi mogel dvomiti o našem pomirjalnem duhu, ko vstopajmo v pakt izjavljamo, da ne bomo postavili nobene zahteve glede Trsta, ker bi sicer nasprotovali stališču Rusije».

Nobenega dvoma ni, da je dal to izjavo De Gasperi na ukaz svojih anglo-ameriških imperialističnih gospodarjev. Prav tako ni nobenega dvoma, da se to stališče anglo-ameriških imperialistov potemtakem popolnoma strelja s stališčem italijanske klerofašistične reakcije, ki je na življenju in smrt s temi imperialisti povezana. In prav v tem je razlog, da je De Gasperi tako svetlo in odločno podprl pozicijo anglo-ameriškega imperializma v Trstu.

Zaradi tega ni potrebno se posebej poudariti, da je De Gasperi v svoji izjavi najnovejši dokaz za to, da ni bil anglo-franco-ameriški predlog od 20. marca lani nič drugega kot tisto, ker smo od prvega dne njegove objave trdili zanj v našem dnevniku: da namreč ponujanje Trsta Italiji ni bilo nikoli iskreno misljeno, temveč da je imelo poslužiti samo lanski predložitveni kampanji v Italiji in podizanju sovinstičnih in iredentističnih instinktov italijanskih nacionalistov, ki naj netižno sovraštvo med Italijani in jugoslovanskimi narodi, v Trstu pa naj bi tristranski marčni predlog imel za cilj pogrevanje stalne napetosti med obema tu živčima narodoma predvsem pa, da bi anglo-američani lahko čim več časa zadrževali v naši oči svoje vojaške jedinice. In prav to je glavni cilj vse anglo-ameriške politike na tem sektorju Evrope, ki se popolnoma krije s politiko De Gasperije klerofašistične in imperialistične Italije. V Trstu mora ostati status quo. Trst mora ostati anglo-ameriška imperialistična vojaška baza, mora postati imperalistov za osvajanje držav ljudske demokracije na Balkanu. V Srednji Evropi in za napad na Sovjetsko zvezo. Zato so na zadnjem zasedanju Varnostnega sveta OZN vsi predstavniki imperialističnih držav tako odločno odklonili sovjetski predlog za imenovanje guvernerja v Trstu, ki bi bil končno po dveh letih od podpisa mirovne pogodbe pomnil začetek ureditve politične razmere v tem sektorju in odstrani okupacijske trupe s Tržaškega ozemlja.

Zaradi tega se tudi v sedanjem trenutku se v toliko večji meri postavlja vprašanje splošnega spoštovanja mirovne pogodbe za katero se borijo vsi resnični demokrati pri nas in na vsem svetu. Važno tega vprašanja je, da se vsi resnični demokrati našega ozemlja odločno borijo za spoštovanje mirovne pogodbe ter da jih v tej borbi celotno demokratično gibanje na svetu podpre. Kajti ta borba je v interesu vsega prebivalstva našega ozemlja in v interesu mira in resnične demokracije na svetu sploh.

Kakor vidimo ne gre v vprašanju Trsta za nikakrno «možnost iz scambio» kakor želijo namri časopisi in za toliko tuda, da del demokratičnega tiska, vetah Vidalijskega glasila, ki ni hotelo po vsej sili dopovedati, da anglo-ameriški imperialisti ponujajo Trst sedaj De Gasperiju, takoj nato pa Titu slavlja postala prav takšna imperialistična država kakršna je pisarjenje ni nič drugega kot slavljaje, se je vsakomur znano, da je isto politiko anglo-ameriški imperializem gledel Trsta, da, ki jo vodi danes, vodil tudi tedaj. Amarglo, da se KPJ se leninizem in postal enacionaristična» itd. itd. Sprito tega je kdor bere podobna podkivanja s strani KP Italije ali pa njegove, prav dobro ve, da je trdi-anglo-amerikanecv Jugoslaviji stališča lani.

Ta laž pa vsakomur ne more ostati odločni borbi, ki jo danes vsi resnični demokrati sve-

Pretep v rimskem parlamentu

Po vsej Italiji protestne demonstracije proti atlantskemu vojnemu paktu

Nova žrtev Scelbove policije v Terni - Danes protestna stavka v raznih mestih Italije - Komunistični in socialistični poslanci razkrinkujejo v parlamentu zločinsko politiko De Gasperijeve ameriške vlade

RIM, 17. — Po vsej Italiji so bila danes protestne demonstracije na trgih in po tovarnah proti atlantskemu paktu. Tako v Rimu, Bologni, Ravenni, Firencah, Milanu, Livornu, Pistoji, Carrari, Bari, Gravini, Barietli, Genovi, Perugia itd. Delavci so v številnih tovarnah proglasili tudi protestne stavke. V nekaterih mestih je policija napadla zborovalce. Tako n. pr. v Firencah, v Carrari, kjer je bilo nekaj ranjenih, v Barietli, v Canosi, v Milanu in drugod.

Danes zjutraj je bila v Terni velika demonstracija proti atlantskemu paktu. Policija je napadla demonstrante in pri spopadih je bilo več oseb ranjenih, 21-letni Alvaro Trastulli pa je bil ubit, ker je policija strajkala. Tudi popolne je

«Dol z atlantskim paktom! Dol z vojno vlado» Nato so zapeli Internacionalo.

Ko je De Gasperi lahko začel govoriti, je zaman skušal opravičiti hlapčevsko politiko do ameriških imperialistov. Omenil je nelo vprašanje Trsta in dejal:

«Ali je morda kdo, ki lahko dvomi o našem spravljenem duhu, ko ob vstopu v pakt izjavljamo, da ne bomo postavili nobene zahteve glede Trsta in to izjavljamo ne zaradi tega, ker imamo zaradi Trsta potrebo pristanka Angloslov, pač pa ker bi drugače zadeli ob nasprotovanje Rusije?»

De Gasperi je danes ponovil dalje dejal: In če se zaradi višjih vzrokov, ki zadevajo mir, vprašanje ne sme sedaj postavljati v zvezi z

Francosko ljudstvo odreka vladi pravico podpisa atlantskega pakta

Francoska KP zahteva debato o paktu pred parlamentom - Za izvedbo napadalnih načrtov predlagajo ameriški imperialisti sklenitev tudi sredozemskega bloka, v katerega hočejo vključiti tudi Francovo Španijo

WASHINGTON, 17. — Zunanje ministrstvo javlja, da bo jutri ob 12. izročilo tisku besedilo atlantskega pakta, ki bo objavljeno ob 18. Zunanji minister Acheson bo ob 14. uri odgovarjal na vprašanja novinarjev. V soboto bo Acheson imel po radiu govor o atlantskem paktu. Tudi Bevin bo jutri podal v spodnji zbornici izjavo o paktu, Schuman pa bo govoril po radiu. Do sedaj ni še določeno, kdaj bodo pakt podpisali, verjetno pa prvi dni aprila. Ameriško zunanje ministrstvo javlja tudi, da so poslali

je dobičke anglo-ameriških in francoskih kapitalistov. Politični urad nalaga komunistični parlamentarni skupini, naj na seji od 22. in 23. marca zahteva debato o atlantskem paktu. Politični urad se pridružuje izjavi borcev za mir in svobodo, ki so jo v pismu Trumanu podpisali milijoni Francozov. Izjava pravi: «Odrekanje naši vladi pravice podpisa atlantskega pakta proti obveznostim francoskega ljudstva, katerim hoče ostati zvesto. Smatramo, da ta pakt ne obvezuje Francije. Upiramo se tej vojnici».

Italijanski poslanik v Moskvi pri Višinskem

MOSKVA, 17. — Italijanski veleposlanik v Moskvi Manlio Brosio je bil sprejet pri zunanjem ministru SZ Višinskem. Predmet razgovora je bil mednarodni položaj in predvsem položaj Italije.

Demokratična vojska pripravljena za prehod čez Jangce

Imenovanje Hojingcina za ministrskega predsednika je prej odobril vojni zločinec Čangkaikš - Ameriški imperialisti si hočejo priključiti Formozo

NANKING, 17. — Na tiskovni konferenci je minister za narodno obrambo nacionalistične vlade izjavil, da je 17. armad kitajske narodno-osvobodilne vojske trenutno in razporejeni vzdolž spodnjega Jangceja, medtem ko stoji njim na voljo samo tri nacionalistične armade. Dodal je, da je pet izmed 12 najbolj opremljenih armad prišlo v Sučov. Vendar, je dejal, namerala nacionalistična vlada brati prehod čez Jangce.

Glavnik istega ministrstva pa je sporočil, da 6. armad kitajske narodno-osvobodilne vojske pod poveljstvom generala Liupočanga Koraka proti jugu ob železniški progi Peking-Hankov, po njegovem mnenju najbrž z namenom, da napadejo Vušengkvana na meji med pokrajina Honam in Hupel, Kot poročajo listi, so nacionalistične čete že izpraznile dve mesti severno od Vušengkvana. Pokrajinska vlada Honana ter glavni štab vojaškega okrožja, čigar sedež je sedaj v Ksinjanju, 40 km severno od Vušengkvana, se pripravljajo na evakuacijo te cone.

Ko kmetijsko imenovanje Hojingcina za ministrskega predsednika komunistične vlade, pravi agencija Nova Kitajska, da to umeinovanje ni nič drugega kot navaden manever, za katerim se skriva Čangkaikš. Medtem ko se hoče prikazati to imenovanje kot ukrep, ki naj olajša mirovna pogajanja, ki so dejanja dokazani, da to imeinovanje prišlo šele, ko ga je odobril vojni zločinec Čangkaikš. Ista agencija zatrjuje, da si hočejo ameriški imperialisti priključiti kitajski otok Formozo, da bi se ga poslužili kot oporišča za napad na Kitajsko. Nedavno so ameriški listi sporočili, pripornitja agencija, da bo gospodarstvo tega otoka kmalu združeno z gospodarstvom Japonske.

Izmišljene vesti o Beblerjevih izjavah in o zbiranju bolgarskih čet

PARIZ, 17. — Jugoslovansko poslanstvo v Parizu odločno zanikuje, da je namestnik zunanje ministra Bebler dovolil nekemu ameriškomu novinarju intervju, na katerem naj bi izjavil, da se pritisk Sovjetske zveze na Jugoslavijo postruje.

Moskovski radio poroča, da so vsi sovjetski listi uvedli posebno rubriko pod naslovom «Za trajni mir med narodi proti vojnim hujšakem». V tej rubriki bodo objavljene brzojavke sovjetskih in inozemskih organizacij za kongres prijateljev miru, ki bo v Parizu prihodnji mesec.

Pod naslovom «Ameriška ekspanzija v Sredozemlju posveča glasilu sovjetske mornarice «Krasni flota» članek sklenitvi morebitnega sredozemskega pakta.

List ugotavlja, da je druga svetovna vojna utrdila položaj ZDA v Sredozemlju in poudarja, da načrt za ustanovitev vojaškega bloka v Sredozemlju predvideva prodiranje ZDA v afriški kontinent, kjer so važne strateške pozicije, kakor tunirajo in da to predstavlja žalitev ugleda parlamenta. V odsotnosti notranjega ministra Scelbe je minister Pacliaristi ostro reagiral in prišlo je do novega prekraknja.

Nocoj je bilo vpisanih še okoli 80 govrnikov in računajo, da bo do glasovanja lahko prišlo jutri okrog polne. Komunistični in socialistični poslanci nadaljujejo noč s svojimi izjavami.

NAŠA VPRAŠANJA IN ODGOVORI VOJAŠKE UPRAVE

«Petokolonci» in «nezvesti upravi»

Kako vojaška uprava izvaja v Trstu načelo, da ima vsak prebivalec pravico zahtevati obvestila v svojem jeziku tudi v kraju, kjer so v večini prebivalci drugega jezika

kolonci in nezvesti upravi, ki jih jemlje v službo, kateri pa so tisti, ki jih tega ne sumnjajo in jih tudi ne pošilja na zaslišanja pred FSS.

Prepričani smo, da bo odgovor naših solnikov na odgovor VU takšen, ki bo krivica, ki se dela našim solnikom, postala enkrat za vselej vsej svetovni javnosti jasna!

V zvezi z organizacijo kmetijske službe pri nas, je naš dnevnik postavil sledeče vprašanje: Na tukajšnjem področju obstajajo razne državne in poldržavne ustanove, ki so izvršilni organi urada za kmetijstvo pri ZVU, kot n. pr. Kmetijsko nadzorstvo, poizkusne postaje, konzoriji za zemljiske melioracije, gozdarski urad itd. V kolikor smo obveščeni, se zdaj izjavljajo razni načrti, ki naj bi dovedli do izboljšanja panog kmetijskega tega področja. Prizadej kmetovalci pa niso zastopani pri pripravljanih splošnih smernicah bodočega delovanja, poleg tega pa ni, po našem mnenju, med omenjenimi ustanovami in kmetičnim prebivalstvom prave povezave. Dogaaja se n. pr., da mnogi kmetovalci niso dovolj ali celo sploh poučeni o olajšavah, ki jim jih te ustanove morejo ali morajo nuditi. To velja zlasti za manjše in gospodarsko

Kako daleč in kako globoko so zabredli v svojem oportunističnem frakcijsizmu, nam kaže tudi dogodek, ki se je sinoči odigral v našem uredništvu. V naše uredništvo so poslali nekaj oseb in ki so nam nekateri poročali, da so v Trstu predlagali odgoditi debato na popolne, toda ta njegov predlog je bil odbit in izjavo o glasovanju posameznih poslancov, so se nadaljevale. Ob 4.55 se je seja prekinila in se nadaljevala ob 5.19. Opozicija je nadaljevala s svojimi izjavami. Ob 6.50 je poslanec Sansone predlagal, naj se seja prekine za nekaj ur, a tudi njegov predlog je bil odbit, komunistični in socialistični poslanci pa so nadaljevali z izjavami. Ob 8.30, po dvajseturni debati, je nekateri poslance prejel spolec, vendar pa se komunistični in socialistični poslanci v svojih izjavah proti napadalnemu paktu in večkrat pride do ostrih besednih spopadov med levico in desnico. Okoli 11 je Togliatti zahteval, naj se vsakemu poslancu zaradi izredne važnosti argumenta, da možnost, da po volji govori, in naj se izjavo o glasovanju ne omejujejo le na čas 10 minut. Predsednik je seveda ta predlog odбил sklicujoč se na pravilnik. Nato je poslanec Fajetta predlagal enourno prekinitev seje, ker so poslanci trudni, toda predlog je bil odbit. Ob tej uri je vpisanih še 100 govrnikov.

Govoril je nato komunist Scarpa, ki je omenil jutranje incidente v Terni med demonstracijo proti atlantskemu paktu, ko je prišlo do spopadov med polico in množico. Socialisti Corona je poudaril, da si dogodki dokaz nespoštovanja delavskih množic proti politiki vlade in proti vključitvi Italije v atlantski pakt. Di Vittorio je hotel s tem v zvezi postaviti resolucijo, toda predsednik mu je vzelo besedo. To je povzročilo ostre proteste komunističnih in socialističnih poslancev ter prišlo je do ostrih prekraknj med socialisti in komunisti na eni strani ter demokratij na drugi strani. Prišlo je nato tudi do enega najbolj hrupnih pretepa, kar jih je do sedaj bilo v parlamentu. Komunisti in socialisti so vpili protidemokratsko: «Zločinski ubijalci» Pretep je trajal nekaj minut, dokler ni vstopil asistenti in sporniki pomirili.

Sledile so izjave o glasovanju komunističnih poslancev. Pri tem je vstopil v dvorano komunistični poslanec Alicata in na glas povedal, da so okoli parlamenta in v njegovih bližini take policijske sile, da se zdi, da je obsedeno stanja. Pripomnil je, da vsakega delavca aretirajo in da to predstavlja žalitev ugleda parlamenta. V odsotnosti notranjega ministra Scelbe je minister Pacliaristi ostro reagiral in prišlo je do novega prekraknja. Nocoj je bilo vpisanih še okoli 80 govrnikov in računajo, da bo do glasovanja lahko prišlo jutri okrog polne. Komunistični in socialistični poslanci nadaljujejo noč s svojimi izjavami.

To je le primer, ki osvetljuje vso njihovo podlost. Najprej se obrnejo na sodišče in polico in zahtevajo sekvester; posledica tega je, da sodišče izve za njihove dolge in zahteva, da jih poravnajo, če nočejo, da jim ustavi tiskanje lista. Oni pa nahujskajo nekaj pretepačev, jih pošljejo na naše uredništvo z grožnjo, da nam razbijejo glave, če njihov list ne bo izšel. Oni morejo razbiti glave vsem urednikom našega lista, a s tem ne bodo preprečili njegovega izhajanja.

To priliko so zamudili takrat, ko so se hoteli nasilno polastiti našega lista, tako kot so se nasilno polastili vsega sedežev množičnih organizacij, kakor so se nasilno polastili imena Komunistične partije Tržaškega ozemlja. Če jim takrat to ni uspelo, kakor jim ni uspelo zatreti našega lista, kljub temu da so vse poskušali (od saboteže do škvaldističnega napada na naše uredništvo)

Vprašanje avtonomije Koroške ostaja v vsej svoji celoti

je izjavil sovjetski delegat Zarubin na seji namestnikov zunanjih ministrov v Londonu

LONDON, 17. — Namestniki zunanjih ministrov za Avstrijo so danes nadaljevali razpravljanje o mirovni pogodbi z Avstrijo. Razpravljajo so o vprašanju pravic koroških Slovencev v zvezi z britanskim predlogom za razširitev 5. člena senzermske pogodbe.

Sovjetski delegat Zarubin je poudaril, da bi ta predlog, ki se nanaša na kulturne, politične in gospodarske pravice koroških Slovencev, imel vrednost samo za rešitev vprašanja, ki se tičejo Slovencev izven Slovenske Koroške. Vprašanje avtonomije Koroške, je izjavil

Zarubin, ostaja v vsej svoji celoti. Zahodne delegacije pa seveda trdijo, da bi se moralo vprašanje razširitve pravic nanašati ne vse ozemlje. Ameriški delegat Reber je zatrjeval, da ne obstaja Slovenska Koroška v pravi pomenu besede. Da so vse vstave o preganjanju koroških Slovencev točne, pričajo izjave guvernerja za Koroško Wendeniga v Celovcu. Ki je dejal med drugim: Slovenska Osvobodilna fronta uživa v Avstriji vse svobode, vstevši svobodo izdajstva. Če kdo misli, da je preganjan, mu ne bomo branili, da zapusti deželo.

in nasvete, toda kmetovalci jih glede predmetnih stvari ne morejo niti izraziti, ker bi se morali najprej seznaniti z načrti nadzorstva in šele potem bi lahko kaj povedali. Nadzorstvo je tedaj tisto, ki ima dolžnost objaviti svoje načrte in po tisku ali z anketo upratiati za mnenje. Mnenja pa smo, da je ustanova nadzorstva kot taka neprimerna. V Italiji se je razvila, potem ko je fašistični režim ukinil tako imenovane letetice kmetijske katedre. Toda po drugih državah Evrope so že v tedanji dobi imeli bolj demokratično obliko kmetijskih organizacij t.j. Kmetijske zbornice, ki so bile sicer poljavne ustanove, toda organi zbornic so bili voljeni izmed kmetovalcev samih, ki so na ta način dosegli določaj vse pravice, zase, kakor pa jih daje sistem kmetijskih nadzorstev. Pri nas, kjer skoraj ni veleposelstnikov, je zelo verjetno da bi se dala ustanova zbornice prilagoditi zvezi malih posestnikov, ki bi bila pristojna nasproti javnim oblastem za vprašanja kmetijstva. V takem ustanovi bi se moralo vključiti tudi kmetijsko nadzorstvo in nekatere druge ustanove. Višja stopnja bi bil potem urad za kmetijstvo pri VU odn. urad STO-ja. Vendar pa naj o tem vprašanju se spregovore kmetovalci in kmetijski strokovnjaki.

Glede odgovora pod c) ne strinjamo se z mnenjem VU, čeprav se je zelo preudarno izrazil. V uradu za gospodarstvo n. pr. ni nobenega slovenskega uradnika s strokovno kmetijsko izobrazbo. Glede ostalih pa se bomo poslužili pripombe in upamo, da bo Kmetijsko nadzorstvo dalo potrebne podatke in razpoložljivo. Nato se bomo po potrebi k stvari še povrnili.

Glede našega vprašanja pod a) je odgovor VU gotovo preveč preprost: vprašanje zadeva organizacijo našega kmetijstva na sploh, ki ima v sedanjem stanju zastarele oblike, ki ne dajejo možnosti d. rektnega sodelovanja prizadelih, t. j. kmetovalcev samih, po svojih zastopnikih. Kmetijsko nadzorstvo je lahko edozetna za mišljenja

prezreti odgovornosti za netočno

Več lakih „kmečkih delegatov“ je bilo na „kongresu“

V „Primorskem dnevniku“ je bilo že napisano, da so smeli v nedeljo na kongresu samo tisti, ki so si jih Vidalijevi pajdali izvolili za delegate in so jim p... stali iz Trsta vabila in pooblastila za zborovanje.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Zaradi nezanimanja odgovornih oblasti

Vodstvo SARROM pričelo z odpusti z dela

Ze dva dni pišemo in opozarjamo odgovorne oblasti na nevarnost, ki preti uslužbenecem tvrdke SARROM kateri je glavno vodstvo v Genovi ukazalo takojšnjo likvidacijo podjetja.

Koncert Komornega zbora v Gropadi in Borštu

Komorni zbor je imel v t.m. koncert v Gropadi. Izvajal je partizanske, narodne in umetne pesmi. Predvoda je pred izvedbo pomembne pesmi pojasnjeval in razlagal.

VIDALIJEVI RAZBIJAČI IN ŽRTVE ZA SVOBODO

Ne bomo dovolili razbijanja proslave obletnice žrtev v Lonjerju

V nedeljo, 21. marca potekajo 4 leta, odkar so fašistične skupine v Colottijem na čelu izvršile v Lonjerju veliko čistko (arrestiranih) in v kateri so izgubili svoje življenje 4 borci — tovariši Stojan — Antončič, Edvard, Pertot, Andrej, komandir Pavel ter Masten Angel — Radičev, 35 Lonjercev pa so fašistične bande zaprle v tržaških zaporih, kjer so jih mučili in pretepali, da bi izdali svoje sotovaršnike. Toda iz njihovih ust niso izvedeli ničesar, marveč so s svojimi nemimi usti še bolj pokazali svojim mučiteljem, da se bliža njihova konec ter da je za njih pohodu proti Trstu jugoslovanska armada, osvojiteljica Trsta.

Gostovanje SNG v Sesljanu in Gabroven

Sicer imamo v Sesljanu zelo majhno dvorano in še celo v primerjavi z njo zelo majhen oder, vendar so postrtovaralci igralci nacija slovenskega narodnega gledališča pršli tudi k nam, da bi nam podali lepo mladinsko igrano sovjetske pisateljice Surinove „Dedek Mraz“.

SRAMOTNA VLOGA DEMOKRISTJANSKEGA TISKA

Potvarjajo resnico, da svojemu mrzjivosti soraviso

Kvanti črnan tisk ali bolje označeno demokristjanski „Gloriale“ di Trstianca je začel uporabljati tudi črno kroniko, da bi pripravil ugoden teren za prihodno volitve. Pod trikolonskim naslovom je najavil proces, ki se bo vršil 5. aprila pri tukajšnjem protentnem sodišču. Skupina oseb se bo morala zagovarjati pred obtožbo, da je baje ubila 23-letnega Karla Pitterija in nato skrila njegovo truplo. S hinavskim zavijanjem je klerikalni „Gloriale“ prišel do nenavadnega zaključka, da so omenjenega Pitterija ubili samo zaradi tega, ker je bil Italijan. V podkrepitve tega svojega izmišljenega argumenta je napisal na svoj način tolmačen članek, ki kateremu pa je treba dodati dokaz, da človek izlušči resnico iz omenjenega tragičnega dogodka, ki se je zgodil oktobra meseca 1947 v Borštu. Ker je omenjeni dnevniki vse dejanje spuščaj in prikriljati iz spekulativnih namenov na svoj način, je pač treba nekaj spregovoriti o tej zadevi, čeprav se bo resnica več ali manj izkazala med potekom razprave.

Tramvajski vozni redi v Trstu

Vodstvo ACEGAT je v zadnjih dneh dalo izobesiti na glavnih križiščih in ulicah posebne stenske deske, na katerih so napisani odhodni zadnjih tramvajev, ki vozijo v tramvajске remize pri Sv. Savi, v Ul. Margherita, pri Sv. Ivanu in pri tržaški univerzi. Vsaka stenska deska tabla ima označene posamezne tramvajске in filobusne linije tramvajev št. 1 do št. 11 in pa avtobusa L.

RUBRIKA UPKOJENCEV

Delo sindikata za upkojence v zadnjem času

Zveza Enotnih sindikatov za upkojence še vedno nadaljuje svoje delo, da bi rešila vprašanje tržaških upkojencev, ki se že toliko časa namuho borijo, da bi jim odgovorne oblasti odobrile njihove zahteve o povijanju pokojnine. Prav posebno v zadnjem času se je delo sindikata upkojencev še podvojilo: bilo je več skupščin in sestankov, na katerih so upkojenci razpravljali o svojih problemih ter zahtevali od odgovornih oblasti, da jim nakažejo takšno pokojnino, s katero se bodo lahko vsaj skromno preživljali.

V nedeljo 13. t.m. pa je Komorni zbor konsertiral v Borštu.

Dvorana je bila sicer še dovolj dobro zasedena, oseno pa bi v Borštu lahko pričakovali več zanimanja za našo pesem. Krivda 1.21 deloma v sončnem popoldnevu, največ pa najbrž na novih zaščitnikih slovenske proslave, ki so pa včas izvajali protitragično. Koncert je kljub tem ovtiram prav lepo uspel in navzoči niso štedili s priznanjem. Prav gotovo jim ni bilo žal, da so se udeležili koncerta. Sprejeli so obsejal partizanske, narodne in umetne pesmi, ki jih je Komorni zbor zborovno izvajal. Le škoda, da ni bilo na koncertu še več ljud. Slovenski pesmi pač ni z rožicami postojani: 25 let je je preganjal fašizem, danes let je pa zaščitnik. Toda slovenski pesem je preživela fašizem, pa bo tudi zaščitnik.

Pretekli teden je v naši vasi gostovalo slovensko narodno gledališče z mladinsko igrano „Dedek Mraz“.

Bilo je to prvič, da je prišlo slovensko narodno gledališče v našo vas, zato pač ni čuda, da smo se na ta dogodek pripravljali že ves teden, krastili in čistili dvorano ter samo kralji, kdaj bomo videli na našem skromnem oderu igralce, ki bodo razveselili s svojo lepo in prisrčno igrano vse uslužbene, mlade in stare. Vse teden prej je govorila vsaška mladina samo o gledališki predstavi in nikakor ni mogla dočakati dneva predstave.

Na dan gostovanja je bila dvorana do zadnjega kotička polna mladine in že odraslih uslužbeno, ki s zanimanjem sledili prisrčni mladinski igrani, v kateri nastopajo medved, zajček, čevčevica, pes, dve deklici Dašenka in Pašenka, hudobna mačeha in seveda tudi dedek Mraz. Najmlajši so bili seveda zelo navdušeni nad medvedom in zajčkom — druge pa sta bolj ogrejala pes in čevčevica; ob koncu predstave so imeli toliko lepega povedati o vseh nastopajočih, da se nikakor niso mogli zadržati, kdo izmed teh je bil sploh najboljši.

Vsi uslužbeni si močno želimo, da bi nas slovenski igralci zopet kaj kmalu obiskali, seveda, ako jim bo to glede na velikost odra mogoče. Priprani pa naj bodo, da jim bomo za vsak njihov obisk zelo hvaležni. Mislimo, da bi z vsaj gostinstvom gostovanju lahko prispevali tudi k pozitivni prosvetnega dela, do katerega naša mladina od sedaj ni pokazala dovolj veselja in odnosa. Ko bo pa videla na odru igralce slovenske igralce, se bo tudi v njej prav gotovo prebudilo veselje za privrženje raznih kulturnih in prosvetnih prireditev.

Ne spominja se, kje so ga ranili

Včeraj ob 13.30 so sprejeli v glavno bolnišnico 45-letnega Česca Bruna iz Ul. Panebianca 48 v Skednju, Omenjen moč ima podlute in odrgnjeno kožo po vsem telesu. Prav tako ima delno živčno otoplelost. Ko so ga vprašali, kje in kako je to dobil ni znal odgovoriti ničesar ter se niti spominjal. Pripadnica ženske policije, ki ga je spremljala v bolnišnico, je izjavila, da je malo prej v baru na vogalu Ul. Salapete in Ul. Timeus protagonista sta bila Česca in 43-letni Haering Ferdinand iz Ul. Timeus 1. Poročeval je bil omenjeni Česca, katerega je Haering osvalil z brcami in pretepel s pestmi. Baje je bil vzrok pretepa različen politično prepričanje. Polica iz Ul. Caprin je Haeringa arrestirala. Česca je pa ostal v bolnišnici verjetno kakih deset dni.

Najdba orožja

Včeraj popoldne je policija pri izlivu Timava v morje našla nekaj izstrelkov v slabo shranjenem stanju. Našli so tri izstrelke kalibra 100 mm, 2 kalibra 149 mm, 2 kalibra 70, 1 kaliber 80, 1 kaliber 75 mm. Cistilec min so omenjeno orožje spravili na varno.

Z domačega zida je padla

Včeraj dopoldne so pripeljali z rešilnim avtomotom jugoslovanskega RK v tukajšnjo bolnico 48-letno Žudič Lucijo iz Salage pri Kopru št. 1. Omenjena ima več poškodb na glavi in zdravnik mislijo, da ima zlomljeni tudi več kosti. Žudičeva je zdravnik povedala, da je predvčeršnjim popoldne padla z meter visokega zida blizu njene hiše. Ranjena je morala ostati v bolnišnici 10 dni. Ni pa izključeno, da bo morala ostati celo 2 meseca.

276 tisoč lir je izginilo

Politijski emergencye je sinoči klicel Ambrō Valentin iz Ul. Crozada 9. Razburjeno je Valentin pripovedoval agentom, da je neznan kam izginilo 276 tisoč lir, katere je on izročil ženi Mariji, naj jih spravlj na varno. Ta pa ni več spomnila, kam je spravila denar. Nekaj se je sicer zavedla, in sicer da je zavoj spravila nekam pod posteljo, toda o njem ni bilo več ne duha ne sluha.

SEJA KONSGEGA ODORA

Prof. Palutan so bili v Rimu

Po ustanovni seji čenskega odbora s funkcijo upravnosodnega organa so sestali odborniki čenskega upravnega odbora na svojo redno tedensko sejo. Predsednik profesor Palutan je orisal delovanje predsedstva čene v zadnjih dveh tednih. Omenil je, da se je na ministrivih v Rimu zanimal za vprašanje pomorske zveze z Egiptom, da bi se olajšali najnujnejši problem mesta, predvsem pa vprašanje zidanja in upkojencev. Blizajo se pač volitve in prof. Palutan so pač morali omeniti, da so bili v Rimu in izposlovali drobine, niso se pa zanimali, kam so šle ladje, ki so last družice STO. Po poročilu se je začelo razpravljanje argumentov, ki so bili vpisani na dnevnem red. Po poročilu odvetnika Vollija je bila odobrena odločitev tržaške občine, ki doleđa, da se povija plačilo za prevođe aktov v italijansko na račun mestne občine. Prav tako je odbor pristal, da zavod za obrambo mladoletnikov (opera difesa minorrenni) sprejme viljo v višini ene, ga milijona lir, ki ga je doleđila zavodu pokojna gospa Julija Rustja, vdova Redivo.

Obsojen bolgarski begunec

Pred sodniki okrožnega sodišča se je včeraj zagovarjal še stari znanec paragrafski bolgarski begunec Ahmed Osmanov. Med decembrom lani in februarjem t. l. je zagrešil tatvino, zaradi katere ga je sodišče po gojno obsodilo na 8 mesecev ječe. Poleg tega pa se je med tem časom še dvakrat pregrešil za razne manjše zadeve. Obtožen je bil, da je na Silvestrovo 1948 pretepel čuvaja v Silosu. Takrat pa je bil opročen zaradi pomanjkanja dokazov in delno zaradi njegovega branilca, ki ga je zagovarjal z vsem navdušenjem.

Uspelo gostovanje pevskega društva „Ivan Cankar“ v Pljavah

Pevski zbor „Ivan Cankar“ je priredil v nedeljo 13. t. m. gostovanje v Pljavah, ki je na vse uspelo. Koncerta, na katerem so res marljivo in postrtovaralno pevali zaradi lepote število umetnih narodnih in partizanskih pesmi, se je udeležilo ogromno število hvaležnega občinstva, ki je pevec nagradilo z burim plaskanjem in odobravanjem. Dvorana je bila nabola, a kljub temu je vladala v dvorani tišina, kar je znak, da je ljudstvo zelo bogat sprejemalo zelo pester in bogat spored. Vsaenaj so bili z uspehom končali zelo zadovoljni ter so izrazili željo, da bi jih pridni šentjakovski pevski še kaj kmalu ponovno obiskali.

Novi knjigi

Kako delujejo nevidni čuvanja - fototečke za čuvanje bank, trezorjev, stanovanj in v industriji za preprečevanje nevarnosti in smrtnih primerov, vse to vam v preprosti obliki razloži knjiga „KOVINE BODOČNO STI“, ki stane samo lir 100. O gibanju zemeljske skorje nastanku dolin, kam ter rudniških žil, kako izgledajo otoki o potresih, o tem vam pa v poljudni besedi razklada knjiga „PLANET - ZEMLJA“ tudi za lir 100.

IZ OKOLICE

Mačkoviče

Naj se vendar zgaenejo

Izvedeli smo, da je že bil odobren kredit za vodovod v našo vas. Vemo tudi, da odgovarja za ta dela „Genio civile“. Toda zgaene so noben. Nič ne bo pomagalo, če bodo izdelovali načrte in odobrili kredite, če pa bo ostalo vse mrtvo. Saj je vendar čas, da se tisti gospodje, ki imajo to v rokah, enkrat zgaenejo.

Dolina

Javna dražba

Dne 23. t. m. bo javna dražba del ureditev notranjih kanalov v Dolini. Določena vsota za dela znaša 6 milijonov lir. Ta dela so zares potrebna, ker že celih 60 let niso uredili notranjih jarkov, po katerih teče pod vasjo voda iz hriba. Popravljali se po vasjo voda iz hriba. Popravljali se po vasjo voda iz hriba. Popravljali se po vasjo voda iz hriba.

Prebenek

Obnovite nam gospodarska poslopja!

Prebenek ima skoraj 60 hišnih števil. Med vojno je bila vsa zelo prizadeta. Nemoj so leta 1944 požgali in poškodovali skoraj vse stanovanjske hiše in gospodarska poslopja. Po treh letih in pol nam ni še okupacijska oblast izvršila obnove. Popravljene so le stanovanjske hiše in še te ne vse, nujno pa je, da popravijo tudi gospodarska poslopja in hleve.

IZ OKOLICE

Mačkoviče

Naj se vendar zgaenejo

Izvedeli smo, da je že bil odobren kredit za vodovod v našo vas. Vemo tudi, da odgovarja za ta dela „Genio civile“. Toda zgaene so noben. Nič ne bo pomagalo, če bodo izdelovali načrte in odobrili kredite, če pa bo ostalo vse mrtvo. Saj je vendar čas, da se tisti gospodje, ki imajo to v rokah, enkrat zgaenejo.

Dolina

Javna dražba

Dne 23. t. m. bo javna dražba del ureditev notranjih kanalov v Dolini. Določena vsota za dela znaša 6 milijonov lir. Ta dela so zares potrebna, ker že celih 60 let niso uredili notranjih jarkov, po katerih teče pod vasjo voda iz hriba. Popravljali se po vasjo voda iz hriba. Popravljali se po vasjo voda iz hriba. Popravljali se po vasjo voda iz hriba.

Prebenek

Obnovite nam gospodarska poslopja!

Prebenek ima skoraj 60 hišnih števil. Med vojno je bila vsa zelo prizadeta. Nemoj so leta 1944 požgali in poškodovali skoraj vse stanovanjske hiše in gospodarska poslopja. Po treh letih in pol nam ni še okupacijska oblast izvršila obnove. Popravljene so le stanovanjske hiše in še te ne vse, nujno pa je, da popravijo tudi gospodarska poslopja in hleve.

ROLEDAR Petek 18. marca Ciril, Budimir Sonce vzhaja ob 6.13, zahaja ob 18.14. Dolžina dneva 13.01. Luna vzhaja ob 23.37, zahaja ob 7.54. Jutri sobota 19. marca Jožef, Slavko

SPOMINSKI DNEVI 1904 se je rodil v Sežani na Krasu Srečko Kosovel, slovenski pesnik. Umrl je 27. maja 1926.

PRESKRBA Delitev moke: Danes so pričeli deliti vsem potrošniškim skupinam v mestu in podeželju po 500 gr belev moke na odredek I in II (»Fari«) sedanje živilske makaznice. Delitev se bo zaključila 31. t. m. Cena moki je 83 in 85 lir za kg.

ENOTNI SINDIKATI Krojni tečaj se bo pričel prihodnjim teden. Vpisovanje na obeh sežežih ES (Ul. Montfort in Ul. Imbriani).

KOVINARSKI DELAVCI. Danes 19. t. m. ob 18 uri naj zberejo v Ul. Imbriani 5/1 vsi oni odpušeni delavci tovarne OMMSA, ki imajo v rokah pismen odpust ravnateljstva tovarne.

STAVNI DELAVCI. Danes ob 18.30 bo sestanek vseh pleskarjev stavne stroke v Ul. Imbriani 5, soba 10, na katerem se bo razpravljalo o mezdni pogodbi.

Knjižnica PEKOVSKO sekcije prehrabene stroke ES je priela poslovanje v Ul. Imbriani 5, soba 7, in sicer dnevno med 17 in 19 ur.

URADNE OBJAVE Pošni uradi na praznik 19. marca bodo poslovali samo dopoldne. Isto tako se bo razdeljevala tudi vsa pismenska pošta samo dopoldne, razen denarnih pošilk.

Avionska pošta za Prago in Dunaj. Z ozirom na novo letalsko zvezo z Dunajem in Prago ob torkih in petkih je uvedla tržaška pošta s 15. marcem t. l. tudi avionsko pošto, ki jo bo razdeljevala tudi predati na pošto najkasneje ob 5 uri zjutraj ob torkih in petkih.

Planinski izlet PDT V nedeljo 27. t. m. privedi Planinski društvo v Trstu izlet in proslavniški izlet na planinsko kočjo na Nanosu za člane PDT. Vpisovanje v Ul. F. Filzi 10/I dnevo od 19 do 20.30 in v Rojanu, čevljarne Ge. Trg Tra in Rivi 2 še danes 18. t. m. — Odhod v nedeljo ob 5 uri zjutraj.

Nočna služba lekarn Medenzone, Garibaldijev trg 5; Bevilacqua, Ul. Bissolotto, Ul. Roma 16; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Harabaglia v Barkovskih in Nicolii v Skednju imajo stalno nočno službo.

Pošten pek V zgodnjih jutranjih urah se je pek Gervasio Fulvio iz Ul. Beato Angelico 51 pojavil na policijski postaji v Ul. Cologna. Tam je izročil moški suknič, katerega je našel med potjo na delo na neki klopi v Drevedro XX septembra v višini tržaške Volontari Giuliani. V žepu sukniča so našli listino z 2875 imeni, osebne dokumente, na slovnice na 44-letnega Česca (Ciochija) Maria iz Ul. S. Cilino 15. Omenjen suknič in listino z vsvo vsebino se nahajata na policijski postaji v Ul. Cologna in sta na razpolago upravičenemu lastniku.

TRŽAŠKA BORZA Zlati žetljak 8900, papirnati žetljak 2000, telegrafski dolar 625, dolar 665, švicarski frank 168, francoski frank 165, avstrijski šilina 24.

TRST II. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar. 7.20: Jutranja glasba. 7.45: Napoved časa, poročila. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST I. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar in jutranja glasba. 7.30: Poročila. 7.45: Veliki Britanija antologija. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST II. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar. 7.20: Jutranja glasba. 7.45: Napoved časa, poročila. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST I. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar in jutranja glasba. 7.30: Poročila. 7.45: Veliki Britanija antologija. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST II. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar. 7.20: Jutranja glasba. 7.45: Napoved časa, poročila. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST I. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar in jutranja glasba. 7.30: Poročila. 7.45: Veliki Britanija antologija. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST II. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar. 7.20: Jutranja glasba. 7.45: Napoved časa, poročila. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST I. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar in jutranja glasba. 7.30: Poročila. 7.45: Veliki Britanija antologija. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST II. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar. 7.20: Jutranja glasba. 7.45: Napoved časa, poročila. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved časa, poročila. 20.00: Klavirski koncert Damijane Bračuzve. 20.30: Mali pevski ansambli. 21.00: Mostri besede. 21.45: Simfonični koncert. 22.45: Harriet Beecher Stowe: Glasba plesna glasba. 23.15: Napoved časa, poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Večerne melodije.

TRST I. Petek 18. marca 1949. 7.15: Koledar in jutranja glasba. 7.30: Poročila. 7.45: Veliki Britanija antologija. 12.10: Veliki Britanija antologija. 12.15: Simfonična antologija. 12.20: Pestra glasba. 12.45: Napoved časa, poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Pestra glasba. 14.00: Poročila tiska. Dnevni pregled svetovnega spreda. 14.28: Citanje večernega spreda. 14.30: Plesna glasba. 18.00: Naša povelj. 18.15: Glasbeno gledališče. 18.30: Aktualna glasba. 18.45: Operne arije. 19.45: Napoved

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - SVETOVRSKA ULICA 42 - TEL. 749

Sklepi pokrajinskega upravnega sveta

Pokrajinski svet za Goriško je imel v sredo 16. t. m. svojo redno sejo, na kateri so bili sprejeti sledeči sklepi:

Pokrajinska uprava: Ureditev bilance za leto 1948 — odobreno; oddaja nadaljnjih lokalov v najem pri „Lanterna d'oro" — odobreno; sklep pokrajinskega odposlanstva iz Gorice glede posvarila dr. Santanella Jožeta od 4. januarja t. l. — umaknjeno; pomoč nezakoniskim otrokom, nagrada za njihovo pozornost — odobreno; pomoč tistim, ki imajo na reži nezakoniske otroke, ki so priznani ali pa ne, za leto 1949 — odobreno.

Občina Gorica: Prispevek 50.000 lir za učiteljsko knjižnico odobreno; razširitev pokopališča v Pevni, z odkupom zemljišča baronov Teuffenbach — odobreno; bližnje izboljšanje občinskih pokopališč — odobreno; potrdilo zakupa občinske užitine dosežanemu zakupniku — odobreno; izgradnja glavne zbirne kanala v Ul. Montebello — odobreno; napeljava bližnjega odvodnega kanala pod železnico z dovoljenjem železniške uprave — odobreno.

Občina Gradec: Sprememba bilančne računa za leto 1948 — odobreno; pritožba Pietra Tosa zaradi zavrnitve prošnje za trg obrtnice — odobreno; pritožba Marije Gorjan zaradi zavrnitve prošnje za trg obrtnice — odobreno; nov pravilnik za uporabo javnega prostora — odobreno; splošne pravilnik za občinske nameštence, nova pravila za časne nameštence — odobreno.

Občina Trzin: Spremembe bilančne računa za leto 1948 — odobreno; sprememba pravilnika za službo pri občinskem ekonomatu — odobreno; pritožba Sante Canziani zaradi zavrnitve prošnje za razširitev trg obrtnice — sprejeto; nakup delavske hiše v korist Rocco Hektorja — odobreno; nakup posebnih podpor v vd. nadzornika za preskrbo — odobreno.

Občina St. Peter ob Soči: Prodaja zemljišča Fontanelle Deziderija — odobreno; pristojbina za najemniško prostora, ki je občinska last — odobreno.

Občina Kopriva: Posebna dokladi nameštencev pri občinskem oddelku za racioniranje — sprejeto pogojno.

Občina Krmín: Pritožba Erminija Vaso iz Meduje zaradi zavrnitve prošnje za prenos mesarske obrtnice — sprejeto.

Občina Turjak: Upokojitev stalnega poljskega čuvaja Ansta Antona — odobreno; pritožba Juna De Grassija, zaradi zavrnitve prošnje za razširitev trg obrtnice — odobreno; zvišanje pristojbine za zemljišče na pokopališču in za postavitve nagrobnih spomenikov — odobreno.

Občina Dobrodo: Zvišanje prejemkov solski postrežnici — odobreno.

Občina Marjano: Zvišanje prejemkov solski postrežnici — odobreno.

Občina Gradišča: Izplačilo 13. plače za leto 1947 in 1948 živinodržavniku dr. Ubaldju Andrianiju — odobreno samo za 1948; izplačilo 13. plače občinskemu zdravniku dr. Titu Rizzu — odobreno za leto 1948; nakup hiše za solsko skrbništvo — odobreno.

Občina Poljan: Prepusitve občinskega zemljišča za gradnjo obnove — odobreno.

Občina Ronke: Napeljava telefona v županov urad — odobreno.

Povišanje družinskih dokladov

Novi dokladi veljajo od januarja in jih bodo delali delavci in uradniki

V Uradnem listu št. 24 od 31. januarja t. l. je bil objavljen odlok predsednika republike št. 11 od 25. januarja, ki določa povišanje družinskih dokladov in prispevkov.

Novi povišek je treba izplačati že pri plači od 31. januarja 1949 in sicer na sledeči način: delavci, ki prejemanj plačo mesečno, bodo dobili nove doklade za ves januar; onim, ki so plašani vsakih 14 dni, se računa od 31. januarja dalje pa se računa onim imameščem, ki so plašani tedensko ali vsak dan sprot.

Po novi odredbi bodo odslej izplačevali družinske doklade v naslednji višini:

DELAVCI: Za vsakega otroka po 75 lir dnevno ali pa po 1950 na mesec; za ženo ali za moža invalide po 50 dnevno ali 1534 mesečno; za vsakega roditelja ali deda po 49 dnevno 1274 lir.

URADNIKI: Za vsakega otroka dnevno 79 ali mesečno 354 lir; za ženo ali moža invalida po 61 ali 1580 lir; za vsakega roditelja ali deda po 750 ali 1313 lir.

Prispevek, ki ga je treba plačevati zavodu za socialno skrbstvo za družinske doklade, se z novim odlokom dvigne na 15,55 odst., ki se računajo na maksimalno c. 18.750 lir in se šteje v plačilno dobo od 31. januarja t. l. dalje.

Obtem se opozarjajo vse tvrdke in drugi zainteresirani na predpis zakona od 27. januarja 1948 št. 15, po katerem je potrebno, da nima pravica do družinske doklade tisti, ki je zaposlen pri kakšnem podjetju in prejema mesečno nad 10.000 lir plače ali pa ima svoj poseben dohodek, ki presega 60.000 lir na leto. V te dohodke se ne vnašajo prejemki račun vojne pokojnine.

Zakon stopi v veljavo s plačilno dobo, ki se začneja 60 dni po njegovi objavi v uradnem listu.

Fizikturni tečaj za košarko

Fizikturni odsek Zveze slovenske mladine javlja, da bo v nedeljo 20. t. m. ob 10. dopolne ponovno pričel s fizikturnim tečajem, na katerem se bodo učili v košarki mladinci in mladinke. Vsi oni, ki so že prejne mesece posekali fizikturni tečaj ZSM, pa tudi drugi, ki se zanimajo za šport in bi se radi udeležili tega tečaja, naj se javijo v nedeljo na igrišču na Solkanski cesti (Montesanto) 42.

Proslava praznika žena v Pevni

Zene iz Pevne in Ostavja, ki zaradi tehničnih ovir niso mogle prisloviti svojega praznika na dan 8. marca, bodo priredile v nedeljo 20. t. m. ob 16 uri v prosvetni dvorani v Pevni lepo kulturno prireditev. In soproduje in govornice in uprizorile krajske lere. Sodelovalce bodo žene in mladina. Proditelci vsi.

KINO

VERDI: 17. »Tarzan in sirene«, J. Weissmueller.

VITTORIO: 17. »Sestanek v Miamu«, B. Grable.

CENTRALE: 17. »Dogodivščina v Tihem oceanu«, R. Randel.

MODERNO: 17. »Anuška«, H. Krahl.

EDEN: 17. »Steza na severu«, I. Litel.

Tolžilne vesti za upokojence

Pokrajinski sindikat upokojencev je že od časa zadnjega kongresa, ki je bil lanskega oktobra v Rimu, večkrat opomnil Državno zvezo o potrebi posredovanja pri raznih ministrstvih, da se uredilo na pravičen način vprašanje upokojenec. Po številnih odgovorih, ki niso obetali nič dobrega, pa je končno odgovorila državna zveza upokojenec, da se uredi.

»Začnemo vam, da smo stari pri vladni vseh potrebnih, da bi tudi upokojencev, socialnega zavarovanja dali objavljen mesečne predpise v pričakovanju dokončnih poviškov.

Imeli smo stalne stike z ministrstvom za delo in socialno skrbstvo, kjer so nam sporočili, da je tak predlog že poslan višjim organom v odobritev, in upamo, da bo v kratkem tudi zasluzna kategorija pomoči, ki ji bi poljšala njih sedanjih težkih gospodarskih položajih.

Iz zgoraj navedenega tolžilnega pisma bi mogli sklepati, da bodo v kratkem prišli še bolj ugodne novice za upokojence socialnega

IZ SVOBODNE GORIŠKE

Prosvetno življenje na Tolminskem

V prvih letih po osvoboditvi se je po vsem Primorskem pokazalo občutno pomanjkanje inteligence in se je to najbolj poznalo na kulturno-prosvetnem področju. To je bilo predvsem posledica 25-letnega zatiranja Slovencev pod fašističnim režimom, ki je s preganjanjem in visokimi solskimi taksumi odvračal mladino od šole in studija ter nazadnje zaprl vse šole v domačem jeziku.

Tudi v tolminskem okraju upravičeno tožijo, da jim manjka sposobnih ljudi, ki bi pravilno zajeli delo in podprli nadrejene forume z lastno iniciativo in skusnjami, ki jih lahko pridobijo pri svojem delu na terenu. Vprašanje zmožnega osebja je tembolj pereče, ker prosvetna politika ne dopušča nobene enostranske težave, so se prikazale tudi pri reorganiziranju prosvetnih svetov in kulturno-umetniško društvo, kakor so ga izvedli v Bovcu, Tolminu, Sv. Luciji, Volčah, Kobaridu in drugod. V Bovcu n. pr., ki je znan turistični kraj s staro kulturno tradicijo, so hoteli postaviti za predsednika novega društva gostilničarja, ki je bil po osvoboditvi razložen. To svoje odločitev soutelemeljale, češče je bil 30 let dober, pa naj bo še sedaj. Ljudje iz okraja so jim komaj dovoljevali, da je treba za novo društvo novih ljudi, ki bodo znali pravejši staro članstvo in zajeti čim več mladih moči. Pod novim predsednikom Ostanom Mirom se je bo-

ško kulturno-umetniško društvo razvilo v eno najboljših. Njegova dramatska skupina je zelo delovna in je v kratkem času naščuvala 4 igre, med drugimi tudi »Rusko vprašanje« in »Cankarjeve filipice«.

Taka reorganizacija je pripomogla k razmahu kulturnega življenja tudi v okolici Tolmina, kjer vodi društvo učitelj Gruntar. Kulturno življenje je zajelo tukaj tudi dve okoljski vasi. Organizirali so dva pevsko zbora, mešanega in dijaškega, dramsko skupino, ki hodi tudi na gostovanja, in uredili lepo knjižnico.

Manj zadovoljivo je delo pri sindikalnem kulturno-umetniškem društvu v Tolminu, ker je tukaj zanj premajhno zanimanje. Sedaj imajo v načrtu gradnjo sindikalnega kulturnega doma in potem bo prav gotovo tudi v Tolminu postalo kulturno življenje bolj živahno.

Mnogo uspeha so imeli v tolminskem okraju za organizacijo izobraževalnih tečajev. Lani so jih organizirali v 15 krajih po ljudski prosveti, dojem so si v osmih krajih pomagali ljudje sami. Zaradi pomanjkanja predavateljev se ti tečaji niso mogli tako razviti tudi po drugih krajih, kakor bi se lahko. Zelo lep uspeh je imel izobraževalni tečaj v Idrskem, kjer je pod vodstvom starega predavatelja Korinčiča Ivana število tečajnikov poskočilo od 30 na 80 in so dobili od okrajnega prosvetnega sveta lepo knjižno nagrado v vrednosti 2000 din.

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301/a PRIL. - TEL. 70

Teden demokratske mladine

Mladina Istrskega okrožja bo z vsemi silami sodelovala za čim večji uspeh „mladinskega tedna“

Izvršni odbor Svetovnega združenja demokratske mladine je izdal proglas, v katerem poziva demokratsko mladino vsega sveta, naj začne že sedaj s pripravo na svetovni kongres demokratske mladine, ki bo v Budimpešti v septembru t. l. Te priprave se bodo pričele prihodnji teden, od 21. do 27. marca.

Proglas vabi mladino, naj svoje vrste čim bolj stne okoli mladinske organizacije, da bo na ta način uspešno zavrnila navedene vojniške zavesti človeštvo v nove spore in v novo žalost. Proglas je sprejel 60 milijonov mladincev iz 63 držav, ki bodo v tednu demokratske mladine tesno združili svoje sodelavce. S tem bodo pred vsem sodelovali v mladinski organizaciji, ki bo deloma na organizacijskem polju ter s prostovoljnimi deli, da hoče še bolj okrepi protimperialistično fronto vsega sveta, da hoče utrditi ljudsko oblast in da hoče storiti vse za razvoj našega gospodarstva in za boljšo bodočnost.

Okrajni odbor SIAU za Istru, zvest namčeln Svetovnega združenja demokratske mladine in programi, ki si ga je zahtevala na ustanovnem kongresu ZAM, je navedenim proglas odločno osvojil. Zavoljo tega bo imel teden demokratske mladine za mladino Istrskega okrožja značaj zopetne mobilizacije (im večjega števila mladine, ki hoče tako v mestih kot tudi na delih s svojim delom doprinese vse za izvedbo načrta naše obnove!

Poglavito delo naše mladine za teden demokratske mladine bo, da pospeji priprave za proslavo 1. maja pod geslom: »Vsak demokratski mladinec in mladinka, vsak telovadec in telovadka, vse za 1. maj«. Dalje mora mladina povečati borbo za spoštovanje mirovne pogodbe, ki jo imperialistični vojni hujskači vsak dan kršijo.

Zahvala

V soto 12. in v nedeljo 13. marca smo bili v gosteh pri tovariših srednješolcih in visokošolcih v slovenskem dijaškem domu v Trstu. Ob tej priliki so nam naši tovariši sprejeli s tako prisrčnostjo in gostoljubnostjo, kot sprejema sreh za zahvaljujemo vsem tovarišim, prav posebno pa upravi slovenskega dijaškega doma v Trstu, ki nas je sprejela pod svoje okrilje in omogočila, da smo se v čvrsteje povezali z našimi tržiškimi tovariši.

Dijaki PT iz Pirana

RIHARD OREL

Slovinci v Kanalski dolini

Ukve so bile prvič imenovane v listinah leta 1260, Zabnice pa že leta 1106 ob priliki ustanovitve cerkve sv. Egidija (Tilha ali Tilna). Trbiž omenja zgodovina prvič leta 1119, leta 1360 pa zidavo božjepotne cerkve na Sv. Višarjah nad Zabnicami, 1700 m nad morjem v gorski skupini Lovca (2071 m).

Po tej glavni prehodni cesti so prehajala skozi Fele v časih preseljevanja narodov ljudstva vseh plemen. V zadnjem veku je spadala Kanalska dolina upravno v belgijsko pokrajino, ki jo je nemški cesar Henrik II. (Sveti) daroval svoji ženi Kunigundi, ta pa jo je po smrti prepustila bamberškemu škofu. V notranje razmeje je pokrajino so se pričeli kasneje vmeštrati tudi opejski pastirski, ker so se jim zdeli bamberški škofje preveč oddaljeni, da bi jim bilo zaupati pri reševanju cerkvenih upravnih.

Cesto so te kraje obiskale razne nadloge in vojne, Cesar

OVČJA VAS

PRESKRBA

Razdeljevanje testenin. Danes 18. t. m. so začeli z razdeljevanjem po 2 kg testenin vsem potrošnikom v mestu in podeželju. Cena 100 lir za kg. Potrošniki imajo pravico do 1 kg kratkih testenin. Testenine je treba dvigniti do 31. t. m. na odrezek 1 in 2 za kuhajo za mesec, marec.

Natečaj za sejmski lepak

Goriška prefektura javlja, da je razpisal poseben natečaj med slikarji za reklamni lepak za četrtovsrednjo razstavo lova in ribarstva, ki bo v Ankoni. Osnutke je treba poslati na sejmski odbor v Ankoni do 31. t. m. Podrobnejša povelja bodo dobili zainteresirani na prefekturi ali pa pri delnem zavodu za tujski promet.

Policijo so hoteli prevariti

Večkrat so orožniki v Koprivi pri Krmínu na podlagi tiralske sodnje aretirali brata 26-letnega Nataleja in 24-letnega Candida Lorenzina. Brata sta namreč pred enim mesecem javila policiji, da so neznanec objavil v neki hiši pri meji v Koprivi Nataleja, ki pa je, ker je sumil, da na nameravajo odprežirati bralno krožje, ki jih potovalo tudi v Tolminu postalo kulturno življenje bolj živahno.

IZGONI

Predvečernjim je goriška policija odposlala domov z izgoniskim listom Reme Zimbella iz Tarcenta in 53-letnega Mantella Alojzija iz Bagnolijsa pri Neaplju.

Goriški izvedenci gredo v Jugoslavijo

Trgovski sporazum, ki sta ga napravili prejšnji mesec jugoslovanska in italijanska gospodarska komisija za obmejni promet v Vidmu, bo stopil v veljavo, ko bo podpisani splošni sporazumi glede plačilnega postopka, o katerem se še vedno razgovarjajo izvedenci.

V pričakovanju, da se bo to v kratkem zgodilo in da bi med tem uredili nekatere podrobnosti, ki so predvidene v videmskem sporazumu, je te dni odobrovala v Ljubljano in potem v Beograd posebna komisija goriških trgovskih in industrijskih izvedencev, ki bo z jugoslovanskimi preučevala najboljše način, kako praktično izvesti sporazum glede izmenjave med nas, sim obmejnimi področjem in Slovenskim Primorjem v Jugoslaviji.

Poleg podrobnosti glede dvolastnikov, predpisov za živino, ki gre na pašo ali na delo itd., bodo ob tej priliki določili tudi postopek za uvoz v Italijo tistih jugoslovanskih strojev, ki jih bodo poslali v Italijo v mehanične delavnice in tovarne naše in videmske pokrajine. Obtem se bodo porazgovorili tudi o razdelitvi blaga, ki je na-

Jutri je polpraznik

Zveza trgovcev za goriško pokrajino opozarja vse zainteresirane, da bo jutri na praznik sv. Jožefa samo pol praznika, kot je določeno s prefektnim odlokom od 26.6.1948. Zato bodo trgovska podjetja na ta dan poslovala samo v dopoldanskih urah.

Mati z otrokom je izginila

Pred nekaj dnevi se je javil pri orožniku v Steverjanu kmet Ivan Knez in povedal, da je prejšnji dan izginila z doma in šla neznan kam njegova 23-letna hči Jerica. Ta je imela pred časom nezakonkega otroka in oblasti domnevajo, da je šla najbrže v Jugoslavijo, kjer menda živi ob njenega otroka. Vendar doživeli nima nobena sledu, ki bi potrdilo to njo-benega sledu, ter so stari še vedno v skrbeh za svojo hčerko.

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je v 66. letu starosti za vedno zapustil naš ljubljni oče

JOŽE BIRTIČ

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 10 iz hiše žalosti v Brišah v Benečiji.

Brišje 17. marca 1949.

Zalužajo otroci: Jože, Ambrož, Natalin, Paška, Lojza, Trina, Pepca, Marija, Tončka.

Naša gradbena organizacija napreduje

Nekaj besed o gradbeni aktivnosti v Istrskem okrožju

Človeku, ki je svoj čas gledal od tržaške strani ter Ankarana proti Koprju, se je okoli najprej ustavilo na ogromni trinadstropni zgradbi, na koprski kazalnici. Ob pogledu na veliko zgradbo je bilo nekdanjim mogočtem prav prijetno pri sreč, vse drugače pa je bilo tistim, za katere je oblast izkoriščevalcev dvignila mračne in vize temnice. Te kazalnice danes v Koprju ni več. Ostal je le še neznan kup ruševin. Čez kakih 10 dni bo na tem mestu čist prostor.

Podiranje ogromne stavbe ni bila majhna stvar. Toda pri vsem tem je zanimivo, da so zgradbo podirali delavci, ki nimajo nobene posebne strokovne izobrazbe. Pri odstranjevanju kazalnice ni prišlo nobi do najmanjših motenj ali nesreče. Delavci so potegnili iz kazalnice velike količine obdelane kamna, več ton starega in tudi se uporabnega železa ter še drugi gradbeni material. Na mnogih drugih gradbenih objektih (skladišče Omnia, Istrska garaža v Smededli) se uporabljata kamna in železa. Večina tega kamna je uporabljena za gradnjo osnovne ter obrtne šole za Koper.

V Istrskem okrožju imamo dvoje vrst gradbene aktivnosti. V prvo skupino spadajo objekti, ki imajo namen za celotno okrožje (obnova, začetni domovi, šole, elektrifikacija podeželja, vodovod, kanalizacija, nekatere ceste, zadržna in trgovska skladišča, velike vinske kleti, popravila obale itd.), v drugo pa objekti krajevnega pomena, ki jih prevzema manjša gradbena podjetja. Gradbena podjetja Edilit, Icel ter tudi Rusian gradijo predvsem objekte, ki so okrožnega pomena.

Kako se v okrožju rešuje vprašanje gradbenega materiala? Razen opeke, kamna, gromača, ter peska mora okrožje vse uvažati. Pošiljke gradbenega materiala iz FLRJR prihajajo vedno ob pravem času. Leta 1948 je bilo v Istrsko okrožje več tisoč ton cementskega živega apna, gradbenega lesa vseh vrst, betonskega železa, saloniča, mizarskega železa ter drugega materiala. Zaradi tega ugodnega stanja smo prepričani, da se bo letos z uspehom zaključila gospodarska obnova. Pri gradbenem materialu se pojavljajo neke

Kmetnaproze in občni zbori

Z nekaj tednov sem imajo povsod po naših vaseh združene se-stanke in občne zbornice, na katerih polnajo račune o poslovanju v letu 1949 in postavljajo naloge za bodoče poslovanje zadrug.

Se same priprave za občni zbor prinaša mnogo novega na polju našega, zadržnega gospodarstva. Delo samo na občnem zboru pa doseže višek zanimivosti.

Nekdaj se je na rednih občnih zborih razpravljalo le o številkah, katerih mnogi niso razumeli, a skoro nobeden ni mogel slediti čitani letnih računskih »sključkov« in bilanc. Razprave so bile navadno zaključene z aplavzom, a če je bila poslovanja zgruba, z velikim razočaranjem.

Danes je stvar drugačna. Poročila se o letnih računskih »sključkih«, ker se o taji mora poročati, in vzbujajo poročilo zanimanja, v kolikor pride tu do izraza poslovni prebitek ali poslovna izguba, toda glavno zanimanje članstva je posvečeno novim nalogam, ki si jih zadruga postavlja.

Nove naloge so posledica postopnega razvoja zadržništva, so prehod tega iz čisto trgovskega v pravo gospodarsko organizacijo, ki za jama poleg trgovine tudi druge ve-je kmetijskega gospodarstva.

Zadruga danes ustanavlja razna zadržna gospodarstva: obdelovalna zemlje na zadržni osnovi, svitnjere, peruninarstvo, plemenske postaje za govejo živino, mizarske, krojaške, čevljarne, kovaške in druge delavnice itd.

To so novotarije, za katerih izvedbo in uspeh se člani zelo zanimajo.

Mnogi so pri tem neposredni pričevalci, ne le kot člani, marveč kot svetovalci, ki nosijo del odgovornosti pri delu v zadržnih gospodarstvih.

Objasnevanje pravega cilja pri nadaljnjem razvoju zadržnega gospodarstva naleti povsod na razumevanje in navdušenje in članstvo se z vnašajo udeležuje razprav, stavlja razna vprašanja, objasnjuje in daje nasvete, ki so plod njihovih lastnih izkušenj.

Naravno je, da bo samo na ta način razvoj zadrug šel s hitrejšim korakom in gotovo naprej, če se bodo člani zares zanimali za svoje svojih zadrž in pri njih tudi sodelovali, bodisi z delom ali nasvetom.

Nadalje je razveseljivo, da se občnih zborov zadrug in sestankov udeležujejo tudi žene in mladina v vedno večjem številu.

Zena, ki je najbolj navezana na hišo, bo znala najbolj svetovati v stvareh, ki zadevajo gospodinjstvo. Njeno sodelovanje pri zadržju je skorodaj novo, kajti samo na ta način se bo zadržno poslovanje izpopolnilo tudi tam, kjer so se do sedaj pokazale pomanjkljivosti, ker je manjkalo to sodelovanje.

Sodelovanje mladine je druga razveseljiva točka v našem zadržništvu. Ona je temelj in jamstvo za razvoj našega zadržništva, za dvig kmetijskega dela in izboljšanje življenjske ravni kmetijskega človeka.

Naše novo zadržništvo, ki si smelo krči pot skozi razvaline narodništva in zaostalosti, nam je porok, da bo kmalu tudi pri nas polnolaj delovnega človeka, boljji faktor je bil do sedaj in da bomo tudi mi v vrsti onih naprednih delcih, ki so si s krivjo in delom priborile zavirljivi položaj v svetu.

ozezemlje, zlasti se po letu 1756, ko je eden izmed škofov prodal dolino Marji Tereziji za 900.000 goldinarjev.

Takina približno bi bila zgodovina tih krajev. Vrtnino se sedaj ponovno k našemu krajevisnemu očrtu in začimno v obratnem redu, to je, od Zabnic proti Pontebi, torej na povratku k izhodišču.

Zabnice, ki bi jih smatrali kot glavni kraj doline izpod Trbiža, imajo 844 prebivalcev in leže 820 m nad morskjo gladino. Vas je lična, grajena v koroški alpskem slogu, z značilnimi strmimi strehami iz opeke, lesa ali slame. Katastralna občina obsega 85 km². Sledovi naselja segajo v rimske čase, kar se je dogajalo po izkopanih novcih in drugih starinskih predmetih. Ime vasi je nastalo verjetno zaradi številnih dročič, živečih v plitvih uprezninah. Prebivalci se pečajo z španjem opeke, s planšarstvom in v manjši meri z lesno industrijo. Iz Zabnic pelje pot na Sv. Višarje, do koder je 3 ure hoda. V tem božjepotni cerkvici najdemo freske nemške šole iz srednjega veka.

(Nadaljevanje sledi)

PLANICA 1949

KLJUB SLABIM SNEZNIH RAZMERAH BO IZVEDEN TUDI LETOS «PLANISKI TEDEN». SODELOVALI BODO POLEG 60 JUGOSLOVANSKIH TEKMOVALCEV TUDI STEVILNI TEKMOVALCI SVEDSKE, FINSKE, ITALIJE, AVSTRIJE IN SVICE.

TEKMOVANJA SE BODO PRICELA V NEDELJO 20. MARCA TER BODO TRAJALA VES TEDEN DO 27. MARCA.

PONZIANA Lj.

pripravljena za časten nastop v jugoslovanskem nogometnem prvenstvu

Skoro popolna tišina je vladala okrog delovanja in treninga naše nogometne enajstovice, ki sodeluje na jugoslovanskem nogometnem prvenstvu. In to je povsem razumljivo, saj jugoslovanske enajstovice pozimi počivajo in se sele v tem mesecu zopet pojavljajo na igriščih.

Toda nekaj smo pozabili. Namreč na zadnje treninge Ponziane, ki se pripravljajo, da bo v drugem delu prvenstva uspešneje zastopala naše barve pred domačim kakor tudi pred jugoslovanskim občinstvom.

Ze tri tedne so igralci v Pulju, kjer dnevno trenirajo na tamkajšnjem igrišču. Sicer je njihovo delo točno določeno. Ob 8 budnica, nakar se odpravijo na zajtrk. Po zajtrku lahkoatletske vaje, kondicijski trening in trening z žogo. Nato topel tuš in kosilo. Od 14 do 16 počitek v hotelu Lipa. Zatem je zbor v «Italijanskem krožku», kjer igralci vsak po svoje izrabljajo svoj čas. Ta igra biljard, oni karte, na drugi strani pa čitajo pisma, časopise, revije, knjige in marsikateri izrablja čas, da piše svojim dragim.

Zatem sledi sprehod. Zvečer se zopet znajdejo pri obilni mizi. Po večerji pevka zabava do 22 ure, ko morajo v postelje.

Vsekakor lepo življenje, ki je predvsem zelo potrebno igralcem, da se pripravijo za prvenstvo, ki bo zahtevalo od njih pol leta nepretrganega dela in ostrih borb s svojimi športnimi nasprotniki.

Poleg že znanih starejših igralcev Ponziane je hotel trener Giorgi vzeti s seboj tudi nekaj mladih moči, ki kažejo lepe uspehe.

VALCAREGGI

večjega jugoslovanskega prvenstva v borbi z najboljšimi enajstovci, ki so zadnje čase pokazali ogromen uspeh. Ta uspeh mora pokazati tudi Ponziana nam, ki smo jo vedno spremljali, je obudoval in jo vedno izpodbijal ter je nismo in je tudi ne bomo zapustili tudi v najslabših časih.

Queillova vlada je januarja izdala uredbi o povišanju davka na štiri najvažnejše predmete: širke potrošnje — tobak, meso, sladkor in vino — in bo tako, namesto da bi povišala davčni pritisk na kapitaliste in veleposelnike, pobrala na račun širokih ljudskih množic še okrog 140 milijard frankov, da zakrpa postavke proračunskih izdatkov, ki so v veliki meri namenjeni za oboroževanje.

SEGALA

pehe in ki bodo brez dvoma zelo častno zastopali svoje prednike. V glavnem je trening pokazal razveseljive uspehe in smo lahko prepričani, da bo Ponziana odprla v drugem delu prvenstva novo stran svojega nogometnega delovanja.

Ponziana ni hotela ostati samo na medsebojnem treningu, temveč je hotela tudi odigrati nekaj tekem, ki je vse zaključila v svojo korist. Tako je odpravila puljsko nogometno enajstovico, nato še reprezentanco mornarice.

Preteklo nedeljo je Ponziana odigrala prijateljsko tekmo z Rovinjem in ga odpravila s 5:2. Kljub visokemu izidu pa lahko trdimo, da ni pokazala one igre, ki jo je odlikovala na polju v

TOMMASINI

PROGRAM NOGOMETNIH SREČANJ za nedeljo 20. marca

Za prvenstvo Tržaškega ozemlja. Sv. Ana - Rojan ob 9 na igrišču v Trebach. Kostalunga - OMMSA ob 10.30 na igrišču v Boljuncu. Okrožno prvenstvo. Montebello - Vesna v Boljuncu ob 13. Nabrežina - Kolonja v Nabrežini ob 15. Rocol - Col Ilva ob 13 in Trebec - Sv. Marko ob 15 v Trebach. Prvenstvo I. skupine. Glinšćica - Magdalena ob 15 in Elektra - Sv. Alojz ob 9 Boljuncu. Nabrežina (Kamnelom) - Redivo ob 13 in Rojan - Opčine ob 10.30 v Nabrežini. V Trebach ob 10.30 Kostalunga - Partizan.

Uradne objave ZDTV

Odobrene so sledeče tekme, ki so bile odigrane 13. t. m. Za prvenstvo ozemlja: Meduza - Sv. Ana 0:7, Kostalunga-Dreher 3:2, Piran-Skedenj 2:4. Kazni. Romano Sergij (Kostalunga) ne sme igrati dva dni. Z navadnim opominom sta bila kaznovana Brombara Fabio (Skedenj) in Fiumi Ivan (Piran). S poostrenim opominom je bil kaznovan Kovačič Oktavij (Skedenj).

Okrožno prvenstvo. Odobrena je bila tekma Partizan-Rojan 0:0, ki je bila odigrana 27.2.1949 in tekma Magdalena-Partizan 4:2, ki je bila odigrana 13. t. m. Kazni. Z navadnim opominom je bil kaznovan Lazzari Fulvio (Partizan).

Kdo bo letošnji prvak v vztrajnostni hoji?

Pokal in plaketa ter nagradna darila za posameznike

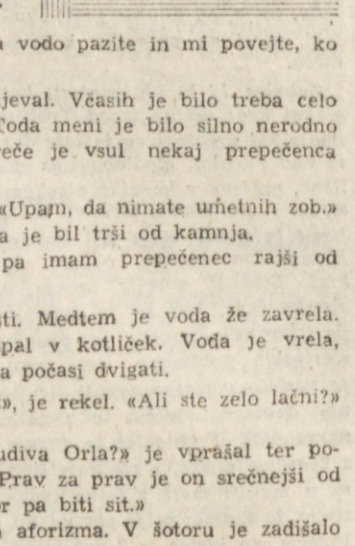
Tradicionalno vztrajnostno hojo, ki jo organizira lahkoatletski odtsek ZDTV, bomo gledali v soboto 19. marca, na dan vseh Jožetov in Jožic. Vsi na zmago upajoči tekmovalci se bodo zbrali ob 14. uri pri krožku Tomažič v Ul. dei Leo 6. Startalji bodo ob 14.30 in se spustili v tekmo po Ul. dei Leo, Ul. Rossetti, po Cesti del'ippodromo, skozi Galerijo, po Largo Baiamonti, Istrski cesti, Ul. Flavia do Loga.

Razen nagradnih daril za posameznike bodo podelili društvu, ki bo imelo najboljši čas in točke s prvimi 15 na cilj dospelimi tekmovalci, ter plaketo onemu društvu, čigar največ tekmovalcev bo prislopo na cilj, vendar največ 20 minut kasneje kakor prvi, ki bo pretekel cilj.

Table with 2 columns: Rank, Name, and Time/Score. Includes LESTVICA NOGOMETNEGA PRVENSTVA ZA TRŽASKO OZEMLJE and LESTVICA OKROŽNEGA NOGOMETNEGA PRVENSTVA.

Table with 2 columns: Rank, Name, and Time/Score. Includes LESTVICA NOGOMETNEGA PRVENSTVA I. SKUPINE.

PRIZOR Z NEDELJSKIH TEKEM V KOSARKI

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

GOSPODARSKI POLOŽAJ V FRANCJI

Odkar je Francija pristopila v Marshallov plan — od tega je približno leto in pol — opazamo, da cene v državi neprestano naraščajo, da pada kupna moč medža in plač, raste število brezposelnih in na pol zaposlenih delavcev. Tudi med podeželskim prebivalstvom se razmere zaostrejujejo. Cene so se povišale dva do trikrat, kupna moč denarja pa se je znižala v celoti za 50 odst.

la pred vojno okrog 12 milijonov ton letno, znaša danes le 7 milijonov ton. Industrija in gradnje so se pred dvema letoma porabile 60.000 gradbenega jekla na tromešecje, v zadnjem tromešecju 1948 pa je znašala le 30.000 tona. Podobno so pred dvema letoma proizvajala povprečno 270.000 ton cimenta (o 3 mesecih), ob koncu preteklega leta pa le 170.000 ton. (Iz ZDA se n. pr. uvažajo že izdelane tipizirane hiše). Proizvodnja avtomobilov znaša danes le polovico predvojne, vsled konkurence ameriških družb «Ford» in «General Motors» in vsled pomanjkanja surovin. Podobno stanje vlada v letalski in ladjetovski industriji.

Svetovna gradnja ladij ob koncu 1948

Po statističnih podatkih Lloyd's Register of Shipping je bila v različnih državah ob koncu leta 1948 gradnja ladij naslednja: Vel. Britanija 421 ladij z 2.114.730 bito ton, Danska 26 ladij z 78.259 bito ton, Belgija 26 ladij z 114.294 bito ton, Francija 112 ladij z 414 tisoč 289 bito ton, Holandska 108 ladij z 228.519 bito, Italija 55 ladij z 165.901 ton, Norveška 64 ladij z 90.408 ton, Španija 73 ladij z 98.961 ton, Švedska 59 ladij z 245.415 tonami, ZDA 37 ladij z 386 tisoč 970 bito ton.

Švicarska trgovinska mornarica

Na dan 1. januarja t. l. je štela švicarska trgovinska mornarica 12 ladij s 40.817 bito reg. ton. V teku pa so popojanja za nakup 6 novih ladij, od katerih bi dve bili vpisani v francoski luki Marseille. Med francoskimi in švicarskimi brodarji so se pred kratkim dogovorili za sodelovanje pri plovidbi po Sredozemlju. V ta namen so ustanovili družbo «SAG-MED LINE», pri kateri sodeluje francoska skupina Luois Dreyfus Cie. iz Pariza. Švicarski predstavnik Keller Shipping S. A. iz Bazla je sodelavec na švicarski strani.

Američani so seveda tudi Franciji vsilili dvostransko pogodbo, kakor jo določa ameriški zakon o ERP-u z dne 3. aprila 1947, z namenom, da pripravijo francosko industrijo v tak položaj, da ne bo mogla več konkurirati z ameriško. Cene blagu, ki se sedaj uvažajo, praktično diktirajo Američani. Obenem pa branijo, da bi Francija trgovala s zahodnoevropskimi državami. Tako n. pr. je odklonila nakup premoga iz Poljske, četudi je bila cena nižja od ameriškega. Francoska produkcija premoga namreč krije le 75 odst. domačih potreb. Produkcija jekla, ki je znašala

Ruski učenjak Popov

je prvi oddal brezžični brzojav

16. marca je poteklo 90 let, odkar se je rodil izumitelj radia Aleksander Popov. Star raziskovalec električnih pojavov, dopisni član sovjetske akademije znanosti, prof. Mihail Satelen je v intervjuju s predstavnikom agencije Tass obkrožil svoje spomine na velikega ruskega učenjaka.

«L. 1897, ko sem bil tretje leto na univerzi, je prišel svoje pripovedovanje Satelen, sem imel srečo, da sem bil obnem s Popovom, ki je bil tedaj mlad znanstvenik dodeljen neki ekspediciji, ki je imela za nalogo kontroliranje sončnega mrka. V Krasnojarsku, kamor smo prispeli, je on nadzoroval fotometrična proučevanja sončnega kolobarja ter je razvil originalno metodo za študij tega pojava. Izmael je fotometer, ki je omogočal sprejemanje svetlobne jakosti raznih delov kolobarja.

prava radia na obrežju Finskega zaliva med Kotko in Hoglandom (47 km razdalje) dokazuje možnost praktične uporabe te metode: 440 uradnih telegramov, med katerimi je imel najdaljši 108 besed, je bilo oddano v razdobju 84 dni v zimi l. 1900 pri temperaturi 20 stopinj pod ničlo.

«L. 1897, ko sem bil tretje leto na univerzi, je prišel svoje pripovedovanje Satelen, sem imel srečo, da sem bil obnem s Popovom, ki je bil tedaj mlad znanstvenik dodeljen neki ekspediciji, ki je imela za nalogo kontroliranje sončnega mrka. V Krasnojarsku, kamor smo prispeli, je on nadzoroval fotometrična proučevanja sončnega kolobarja ter je razvil originalno metodo za študij tega pojava. Izmael je fotometer, ki je omogočal sprejemanje svetlobne jakosti raznih delov kolobarja.

Ko pa se je ekspedicija končala, je Popov prenehal ukvarjati se s fotometrijo ter se je povrnil k svojemu priljubljenemu študiju, k elektrotehnik. Zelo pogosto se je Popov udeleževal sej elektrotehniške sekcije ruske tehniške družbe in tam se je spoznal z Jablčkovom, Lodiginom in drugimi stebri ruske elektrotehnike.

Popov je bil med prvimi ruski fiziki, ki so študirali elektromagnetna nihanja. Njegovi poskusi so mu omogočili napraviti načrt za regulator atmosferske elektrike; to je napravila, ki predstavlja prototip vseh sprejemnikov tipa na iskro. Spomladi l. 1895 je Popov na seji ruske fizikalno-kemijske družbe na petrograjski univerzi pokazal prednosti svojega regulatorja atmosferske elek-

I. S. SOROKIN; A. S. POPOV RAZKAZUJE ADMIRALU MAKAROVU PRVO RADJSKO POŠTAJO NA SVETU.

BILO JE V LENINGRADU...

LJUBEZENSKA ZGODBA VOJNEGA DOPISNIKA

«Vi boste jedli», je rekel, «pa na vodo pazite in mi povejte, ko bo zavrela.» Nesmiselno je bilo, da bi se vsiljeval. Veasih je bilo treba celo vrsto služabnikov za kuhanje kaše. Toda meni je bilo silno nerodno sedeti s prekrizanimi rokami. Iz vreče je vsul nekaj prepečenca in drobtin. «To je namesto kruha», je rekel. «Upam, da nimate uhnetih zob.» Prišel ga je lomiti. Videl sem, da je bil trši od kamna. «Zmrznil je», je rekel. «Sicer pa imam prepečenec rajši od mrazlega kruha.» Nisem se razumel v te potankosti. Medtem je voda že zavrela. Razdrobil sem koncentrat in ga vsipal v kotliček. Voda je vrela, postala je motna in kaša se je pričela počasi dvigati. «Treba je potrpeti petnajst minut», je rekel. «Ali ste zelo lačni?» Rekel sem mu, da se.

SPOMENIK PETRU I.

po kuhani kaši. Bil je zelo prijeten duh. Nikdar poprej nisem opazil, da bi kaša tako prijetno dišala. «Pojedla bova in se vleglaj», je rekel in se pretegnil. Ce sem odkril, vam moram povedati, da že tri dni in tri noči nisem spala. Bilo mi je nepojmljivo, kakšno delo imajo zdravniki na ledu, da ne spijo cele dni in noči. To sem mu tudi povedal. «No, delo je različno», je rekel, s trsko je zajel kaše in jo pokušal. «Ali je kuhana?» sem vprašal. «Silno bi že rad jedel.» «Kuhana je», je rekel. «Maslo ni prepraženo, čebulo pa si mislite zraven. Vzemite kotliček in zlite vodo.» Stopil sem iz šotora. Vihar bi mi kmalu spodnesel noge. Vzelo mi je saop in stotine igel se mi je zarezalo v obraz. Previdno sem pričel zlivati vodo. Nedaleč nekeje sem zopet zaslišal čudni ropot avtomobila in pomislil nato, da šoferju ne more biti lahko. Potem sem se vrnil v šotor. Ko sem lezel vanj, me je mokra zavesa oplazila po obrazu. Zdravnik je pripravil na postelji dvoje pločevinastih krožnikov. Tri si je roke in bil je zelo zadovoljen. «Torej, vse je v redu», je rekel. «Nedaleč nekeje ni vse v redu», sem rekel. «A kaj bi bilo?» «Nekeje je avtomobil obstal in zdi se mi, da ga šofer ne more pravitl dalje.» «Avtomobil?» me je ponovno vprašal. Zdelo se mi je, da se mu je obraz zmrznil. «No, hitro povejte.» Vprašal sem ga, kaj se mu mudi. Ničesar mi ni odgovoril in pričel je nalagati kašo na krožnike. Krdija se je in, ravno ko sem jo hotel z žlico zajeti, sem zaslišal zunaj skripanje korakov. «Tako», je rekel in odložil žlico. Zavesa se je dvignila in v šotor je prilezel človek. Na sebi je imel z jermenom pripasan kožuh. Poznalo se mu je, da je bil nekdo bel. Umazani znoj mu je curjal s čela na obraz. Kapa z naušniki je

bila pomaknjena na tilnik in izpod nje so se na čelo usipali lasje. Stal je pri vohodu v šotor in okoli njegovih suknjenih škornjev je nastala luža iz talečega se snega. Stal je in ras motril s svojimi vnetimi očmi. Meni se je zdelo, da ničesar ne vidi. Kožno je hripavo in nerazložno vprašal: «Kaj je tu?» Tako sem razumel, da je to šofer iz tustega avtomobila. «Sanitarni oddelek», je odvrnil zdravnik. «Zdravnik», je hripavo rekel šofer. «Morali bi mi pomagati poriniti avto... Samo malo.» Govoril je, ne da bi se k komu obrnil. Se vedno je ostal ob vohodu in videl sem, kako se mu v svetlobi in toploti jasni pogled. Nato je napravil korak proti peči in stegnil roke nad njo. Vztrepetal sem ob pogledu nanje. Razkropane so bile do krvi. «Odstranite roke in stopite sem», je reko rekel zdravnik. Nato se je obrnil in stresel spečega bolničarja. «Pridite», je rekel. Šofer je stal pri peči, ni se premaknil in ni odstranil rok. «Ali ste oglušeli?» je zavpil nanj zdravnik. Pristopil je k njemu in ga izvlekel od peči. «Ali ne vidite, kaj je z vašimi rokami?» Dvignil jih je k očem. «Malo so zmrzile.» «Malo so zmrzile», je ukazal zdravnik. «Ne bom ga slekela, je z nenadno jezo odvrnil šofer in uporno zmajal z glavo. «Tam imam natovornik kamion in človek je na njem. Porinili ga je treba.» «Slechte kožuha», je zavpil zdravnik. «Spirmov, pomagaj mu sleči kožuh.» Bolničar je pristopil k šoferju in prijel za njegov jermen. Toda ta se je sunkovito obrnil ter hotel izginiti pod zaveso.